

Транспорт, штрафи, ТЦК

1. **Обов'язок підприємств подавати звітність про наявний транспорт**

Українське законодавство встановлює так званий **військово-транспортний обов'язок** для підприємств, установ і організацій. Згідно з ним **усі юридичні особи незалежно від форми власності зобов'язані двічі на рік подавати до Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) інформацію** про транспортні засоби, які перебувають у них на балансі. Таку звітність подають щорічно до **20 червня та 20 грудня**, використовуючи встановлену форму «Відомості про наявність і технічний стан транспортних засобів і техніки, а також про громадян, які працюють на таких транспортних засобах».

До звіту **включаються всі транспортні засоби** на балансі підприємства – легкові та вантажні автомобілі, спеціальна техніка, а також орендовані транспортні засоби. У звіті треба вказати **кількість одиниць транспорту, їхній технічний стан, а також дані про працівників, закріплених за кожним транспортним засобом**. Важливо, що **фізичні особи та фізичні особи-підприємці (ФОП)** не зобов'язані подавати таку інформацію. Тобто вимога стосується саме юридичних осіб – державних органів, підприємств, організацій. Якщо підприємство взагалі не має власного транспорту, подавати звіт не потрібно; утім, у разі придбання транспорту в майбутньому, інформацію доведеться подати.

Нормативною підставою цього обов'язку є **Постанова Кабінету Міністрів України № 1921 від 28.12.2000 р.** (із наступними змінами), якою затверджено *Положення про військово-*

транспортний обов'язок. Це положення встановлює, що під час особливого періоду (воєнного стану або мобілізації) підприємства повинні вести облік наявної техніки та сприяти забезпеченню потреб оборони транспортними засобами. З вересня 2022 року діє також інтеграція з базами МВС: щоквартально Міністерство внутрішніх справ передає до ТЦК дані про всі зареєстровані транспортні засоби підприємств для оновлення військового обліку техніки, яка потенційно може бути використана для потреб ЗСУ.

Отже, юридичні особи дійсно зобов'язані подавати до ТЦК інформацію про транспорт. Цей обов'язок – частина мобілізаційної підготовки держави, і його недотримання тягне юридичні наслідки.

2. Відповідальність за неподання звітності (штрафи)

За невиконання або неналежне виконання вимог щодо військово-транспортного обов'язку передбачена **адміністративна відповідальність**. Зокрема, **несвоєчасна чи неповна подача підприємством відомостей про транспортні засоби є порушенням законодавства про мобілізаційну підготовку**, що підпадає під санкції статті 210¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП).

Частина 3 статті 210¹ КУпАП (діє в умовах особливого періоду, тобто воєнного стану) встановлює, що на посадових осіб підприємств накладається штраф від **2000 до 3500 неоподатковуваних мінімумів доходів** громадян. В грошовому виразі це становить приблизно **34 000 – 59 500 грн**. Цю норму було введено Законом №3696-IX від 09.05.2024, який значно підвищив штрафи за порушення правил військового обліку та мобілізації у воєнний час. Для порівняння, у мирний час штраф для посадових осіб суттєво нижчий (17000–25500 грн), а для громадян–військовозобов'язаних за порушення обліку –

17000–25500 грн лише в особливий період.

Таким чином, якщо керівник підприємства або відповідальна особа не подасть до ТЦК встановлену звітність про наявний транспорт, або подасть її з порушенням строків/неповну, **йому загрожує штраф у розмірі від 34 до 59,5 тис. грн.** Ця відповідальність встановлена законом і покликана спонукати бізнес сумлінно виконувати мобілізаційні вимоги. Окрім того, систематичне і злісне невиконання мобілізаційних обов'язків може мати й більш серйозні наслідки – аж до кримінальної відповідальності. Наприклад, **перешкоджання законній діяльності Збройних Сил в особливий період** (що може включати умисне ігнорування мобілізаційних розпоряджень) кваліфікується за ст.114¹ Кримінального кодексу і карається позбавленням волі на 5–8 років.

3. Практика накладення та застосування штрафів

Штрафи за неподання військово-облікової звітності реальні та вже застосовуються на практиці, особливо після початку повномасштабної війни. Органи ТЦК та СП здійснюють планові і позапланові перевірки підприємств щодо ведення військового обліку і за результатами таких перевірок виявляють порушення. Типові порушення – це не лише неподання інформації про транспорт, а й невиконання інших обов'язків (незберігання копій військово-облікових документів працівників, неповідомлення про зміни у їхніх даних, неоприлюднення призовників про виклик тощо).

Відповідно до КУпАП, **право розглядати справи за ст.210¹ КУпАП надано самим ТЦК та СП.** Тобто після виявлення порушення уповноважена посадова особа (начальник ТЦК) складає протокол, розглядає справу і виносить постанову про накладення адмінстягнення. **Штраф від імені ТЦК накладає начальник ТЦК,** а копія постанови вручається порушнику. Наприклад, у червні 2025

року начальник одного з районних ТЦК наклав штраф 34 000 грн на керівника закладу освіти за неналежне ведення військового обліку студентів. Постанову було винесено на підставі акта перевірки, яка встановила відсутність обліку призовників за місцем навчання, тобто порушення вимог законів про оборону та мобілізацію.

Багато посадових осіб, не погоджуючись з санкціями, **оскаржують постанови ТЦК у судовому порядку**. Судова практика показує різні результати: у низці випадків суди скасовують штрафи, якщо в постанові недостатньо конкретизовано суть правопорушення чи порушено процедуру притягнення (наприклад, не повідомлено особу про розгляд справи, або протокол складено із пропуском 24-годинного строку). В наведеному прикладі освітянин домігся в суді скасування постанови ТЦК, оскільки рішення не містило чіткого посилання, яку норму він порушив. Водночас, якщо ТЦК правильно оформлює матеріали і доводить факт порушення конкретних пунктів нормативних актів, суди залишають штрафи в силі.

Статистика свідчить, що **кількість таких адмінправопорушень значна**. Зокрема, за даними Опендатабот, тільки за початок 2025 року в судах розглянуто кілька десятків справ про позбавлення водійських прав через ухилення від військового обліку, а вперше подібний позов ТЦК було задоволено в січні 2025 року. Крім того, станом на середину 2025 року **в Єдиному реєстрі боржників відкрито понад 17 тисяч виконавчих проваджень за несплаченими штрафами за порушення правил військового обліку**. Це означає, що тисячі штрафів були виписані і не сплачені добровільно, тож перейшли у примусове стягнення. Отже, **штрафні санкції активно застосовуються**. Накладають їх ТЦК (уособлені керівниками центрів), часто – після планових перевірок підприємств раз на 4 роки або позапланово. Бізнес спільнота вже відчула жорсткість контролю, тож рекомендується своєчасно подавати всі вимоги та належно вести військовий облік, аби уникнути значних фінансових втрат.

4. Вилучення транспортних засобів під час мобілізації: ризики та процедура

Подання звітності до ТЦК саме по собі не означає автоматичне вилучення транспортних засобів, але інформація про наявну техніку використовується для можливого її залучення на потреби оборони в особливий період. Механізм мобілізації транспортних засобів детально регулюється законодавством. Закон України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” (ст.6) визначає, що під час загальної мобілізації держава може на безоплатній основі залучати транспорт підприємств для Збройних Сил із обов’язковим поверненням його власникам після демобілізації. Обсяги та конкретний перелік техніки, яка може бути вилучена, визначаються *Мобілізаційним планом України* та рішеннями місцевих державних адміністрацій за поданням ТЦК.

Процедура вилучення (залучення) відбувається в кілька етапів: спочатку Генеральний штаб формує замовлення на потрібну техніку, далі **місцева військова адміністрація видає розпорядження про вилучення конкретних транспортних засобів** у певній адміністративно-територіальній одиниці. На підставі цього рішення ТЦК (або СБУ чи розвідорган – залежно від **відомчої належності**) здійснює безпосереднє вилучення – складається акт приймання-передачі, де фіксується технічний стан авто, його вартість, власник тощо. Один примірник акта видається власнику. **Примусове відчуження майна** (якщо трапляється) проводиться із **наступним відшкодуванням** його вартості державою за процедурою, визначеною законом. У випадку ж *безоплатного залучення* (тимчасового використання) техніка має бути **повернена власнику протягом 30 днів після оголошення демобілізації**. На час воєнного стану запроваджені також обмеження, щоб запобігти ухиленню від можливого вилучення: з моменту оголошення мобілізації **заборонено відчужувати чи вивозити за кордон транспорт, який перебуває на військовому**

обліку в ТЦК як призначений для доукомплектування ЗСУ. Це означає, що якщо певну машину внесено до мобілізаційного фонду, власник не може її продати або вивезти, поки діє особливий період.

На практиці **мобілізація транспортних засобів носить вибірковий характер і здійснюється лише за необхідності.** Подання вашим підприємством відомостей до ТЦК лише включає вашу техніку до реєстру потенційно придатної для армії, але **не кожен задекларований автомобіль буде вилучений.** Рішення ухвалюються залежно від потреб фронту. Насамперед залучають **великогабаритний транспорт, вантажівки, автобуси, спецтехніку, вантажні пікапи тощо,** тобто те, що дійсно необхідно для перевезення особового складу, вантажів, обладнання у польових умовах. Представники влади наголошують, що **звичайні легкові автомобілі громадян, особливо дорогі легкові машини чи люксові позашляховики, не є пріоритетною ціллю для мобілізації техніки.** Наприклад, член парламентського комітету з питань нацбезпеки Вадим Івченко запевнив, що ніхто не буде “чіпати” приватні легкові та елітні джипи – йдеться винятково про ті авто, які можуть виконувати військові завдання (пікапи, мікроавтобуси, вантажівки підвищеної прохідності тощо). Його колеги по комітету також підкреслили, що **у громадян транспорт можуть вилучати тільки за умови, що в них є більше ніж один автомобіль,** та переважно в крайньому випадку за суттєвого загострення ситуації. За чинним законом прямо встановлено правило: *“не підлягає передачі ЗСУ транспортний засіб, що належить громадянину на праві власності, якщо у нього нема іншого транспортного засобу”.* Тобто якщо у фізичної особи лише одна машина, реквізувати її не можуть.

Частота застосування вилучень наразі невисока – такі заходи застосовуються точково. Пріоритет – забезпечити технікою армію за рахунок ресурсів підприємств. За інформацією Комітету ВРУ, насамперед розглядаються **авто юридичних осіб,** особливо якщо на балансі компанії є декілька броньованих або спеціалізованих машин. Багато підприємств добровільно передають транспорт

військовим або співпрацюють з волонтерами. Щодо громадян – за словами посадовців, **вилучення приватних автівок буде крайнім заходом**. Як зазначила народна депутатка Мар'яна Безугла, у рядових громадян нічого вилучати не планують, *“тільки якщо буде суперповномасштабний наступ”*. Схожу позицію висловив і нардеп Ярослав Железняк: за його даними, фактично відбирати автомобілі будуть **лише у юридичних осіб**, а можливе вилучення у приватної особи – це радше теоретична опція (наприклад, якщо хтось має два і більше авто, серед яких є потрібний армії броньований бус).

Підсумовуючи, **подання відомостей до ТЦК не означає автоматичного ризику втратити транспортний засіб**, але у разі потреби держави ваш транспорт може бути мобілізований у встановленому порядку. Ця процедура регламентована: вона потребує рішення військового командування та військової адміністрації, оформлюється документально й передбачає повернення майна після служби або компенсацію. Випадки вилучення техніки трапляються, але вони відбуваються не масово, а цілеспрямовано – з фокусом на техніку, що дійсно потрібна фронту. Дотримання підприємствами обов'язку подавати дані про транспорт сприяє прозорості та плануванню мобілізаційних заходів, проте **будь-яке вилучення відбувається виключно у правовому руслі**. Слід пам'ятати, що самовільні спроби вилучати авто, наприклад, на блокпостах без належних розпоряджень, є **незаконними**. Тільки визначені законом суб'єкти (командування ЗСУ, військові адміністрації) мають право ухвалювати рішення про реквізицію транспортних засобів – і лише в межах, встановлених нормативними актами.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку. Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

КІКам на замітку: податкова Польщі все частіше перевіряє рахунки у польських банках

Від липня 2022 року податкові інспекції отримали розширені повноваження щодо доступу до банківських даних. Згідно зі змінами до Податкового кодексу, **Національна податкова адміністрація (KAS)** може аналізувати залишки на рахунках, історію транзакцій та кредитні угоди – навіть якщо особа не є фігурантом кримінальної справи.

Зросла кількість запитів на звільнення від банківської таємниці та аналізів підозрілих переказів. За даними KAS, з початку дії правил до кінця 2024 року податківці подали понад

4800 заяв на перевірки.

Перевірки здійснюються на підставі **статті 48 пункту 1 Закону про Національну фінансову адміністрацію** – у межах підготовчих проваджень або з метою з'ясування обставин можливих фінансових порушень.

Під час перевірки аналізуються:

- *кількість і тип банківських рахунків;*
- *обороты та залишки;*
- *історія переказів із зазначенням відправників і одержувачів;*
- *укладені кредитні та депозитні договори;*
- *можливий доступ до банківських скриньок.*

Банки, своєю чергою, **зобов'язані повідомляти податкові органи про підозрілі операції**, серед яких:

- *великі або часті перекази невеликих сум;*
- *серії однотипних платежів від різних відправників;*
- *незвичні права на переказ коштів.*

Згідно із законом про боротьбу з відмиванням грошей, банки подають інформацію до KAS, якщо сума транзакції перевищує **15 000 євро (приблизно 64 000 злотих)**. Ці дані потрапляють до систем моніторингу AML/CFT.

Мета – **запобігти фінансовим зловживанням** та перевірити доброчесність платників податків, навіть якщо проти них **немає офіційних обвинувачень**.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)
Ваш email (обов'язково)
Ваш номер телефону (обов'язково)
Ваше повідомлення
Відправити

Компанія Вікторія

Порівняльний аналіз звільнення: за згодою сторін vs. за власним бажанням

За обох варіантів (за згодою сторін за ст. 36 КЗпП чи за власним бажанням за ст. 38 КЗпП) працівник, який офіційно працевлаштований та має страховий стаж, може одразу після звільнення стати на облік у службі зайнятості. Важлива відмінність полягає у порядку звільнення: за згодою сторін дати та умови припинення трудового договору узгоджують між працівником і роботодавцем, тому можна звільнитися негайно (поза двотижневим строком). За власним бажанням за загальним правилом потрібно письмово попередити роботодавця за 2 тижні. **Водночас закон допускає звільнення без відпрацювання у виняткових випадках:** якщо є «поважні причини» (п. 1 ч. 1 ст. 38 КЗпП), коли працівник не може продовжувати роботу, то

відпрацювання не потрібно. Аналогічно, під час воєнного стану введено додаткові підстави для звільнення без відпрацювання. Таким чином, реєстрація у центрі зайнятості можлива в день подання заяви відразу після офіційного звільнення; за згодою сторін фактично можна припинити роботу раніше, ніж при звільненні за власним бажанням (де зазвичай вимагають 14 днів).

Початок виплати допомоги та обмеження

Порядок початку виплати допомоги по безробіттю залежить від підстав звільнення. За загальними правилами допомога призначається з 8-го дня після реєстрації в службі зайнятості. Однак закон передбачає спеціальні обмеження: якщо працівник звільнився «за власним бажанням» **без поважних причин** або **за згодою сторін**, то виплати починаються лише з 31-го календарного дня після реєстрації. Якщо ж звільнення за власним бажанням відбулося з поважної причини (перелік таких причин – ч. 1 ст. 38 КЗпП, наприклад переїзд, навчання, вагітність тощо), виплати починаються з 8-го дня.

Отже, у звичайних (докарантинних) умовах найшвидше допомогу отримати, якщо звільнення оформлене як **за власним бажанням з поважної причини** (виплата з 8-го дня). Якщо поважних причин немає, то і при звільненні за власним бажанням, і за згодою сторін діятиме правило «з 31-го дня». В обох випадках допомога призначається, але з відтермінуванням (звільнення добровільне без причин чи за згодою вважаються не «вимушеними», тому закон вводить місячну затримку виплат).

Під час воєнного стану діють особливі правила. Закон прямо встановлює, що *виплата допомоги по безробіттю у воєнний час здійснюється з першого дня надання статусу безробітного*, незалежно від підстав звільнення. Тобто навіть якщо працівник пішов за власним бажанням без поважної причини чи за згодою сторін, нарахування допомоги починається з **1-го дня** реєстрації

статусу.

Таким чином, **найоптимальніший сценарій** для швидкого отримання допомоги: якщо є можливість скористатися поважними причинами для звільнення за власним бажанням, то виплати стартують на 8-й день (у звичайний час) i.factor.ua. Проте зараз, під час воєнного стану, будь-який із цих варіантів (за власним бажанням чи за згодою сторін) призводить до виплат з першого дня статусу.

Додаткові пільги та обмеження у воєнний час

Воєнний стан також накладає специфічні обмеження та пільги на порядок допомоги безробітним:

- **Виплати з 1-го дня.** З 7 травня 2022 року (закон № 2622-IX) діє норма, що під час дії воєнного стану допомога призначається з першого дня надання статусу безробітного. Тому навіть «добровільні» звільнення не тягнуть затримки.
- **Дистанційне обслуговування.** Безробітному не обов'язково особисто приходити в центр зайнятості, особливо якщо він мешкає в зоні бойових дій чи на тимчасово окупованій території. Достатньо підтверджувати бажання залишатися на обліку з допомогою засобів зв'язку, у тому числі дистанційно (електронно чи телефоном), не рідше ніж раз на 30 днів.
- **Максимальний розмір допомоги.** Закон обмежує максимально можливий розмір допомоги 150 % від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного року. Наприклад, у 2022 році це було 9 750 грн, у 2024–2025 роках – 12 000 грн (150 % від 8 000 грн).
- **Припинення виплат.** Якщо зареєстрований безробітний перебуває за кордоном понад 30 календарних днів, виплати

допомоги призупиняються.

- **Тривалість виплат.** Звичайно допомога надається на різний строк залежно від причин звільнення. При цьому Закон про зайнятість встановив, що під час воєнного стану строки скорочені: для осіб, звільнених за власним бажанням без поважних причин чи за згодою сторін, максимальний строк виплат – **270 календарних днів** (зазвичай «інші причини» давали 360 днів, але в воєнний час – 270).
- **Пропозиція роботи чи праці.** Під час дії воєнного стану ДСЗУ спочатку пропонує вакансії за професією чи кваліфікацією безробітного; якщо таких немає, може бути пропозиція громадських або суспільно корисних робіт. Безробітні, які відмовляються без поважної причини двічі, можуть втратити реєстрацію (так само за умов воєнного стану).

Таким чином, **пільгами воєнного стану** є переважно прискорений початок виплат (з 1-го дня) та дистанційне обслуговування. **Обмеженнями** – скорочена тривалість виплат (до 270 днів), граничний розмір допомоги (150 % мінзарплати) і вимога підтверджувати статус безробітного онлайн чи телефоном (якщо особа тимчасово не в Україні).

Таблиця порівняння варіантів

Критерій	За згодою сторін	За власним бажанням
Термін повідомлення	Узгоджується сторонами; можливе негайне звільнення.	Загалом – письмове повідомлення за 2 тижні (ч. 1 ст. 38 КЗпП). За наявності «поважних причин» – без відпрацювання.

Критерій	За згодою сторін	За власним бажанням
Статус безробітного	Можна отримати одразу після звільнення; статус надається в день подання заяви.	Те ж саме – статус надається в день звернення до центру зайнятості.
Початок виплат (звичайні умови)	З 31-го дня після реєстрації (аналогічно до звільнення без поважних причин).	З 8-го дня (якщо є поважні причини згідно ч. 1 ст. 38 КЗпП); інакше – з 31-го дня.
Початок виплат (воєнний стан)	З 1-го дня надання статусу безробітного (за особливими правилами воєнного стану).	З 1-го дня надання статусу.
Тривалість виплат (воєнний стан)	До 270 календарних днів (для звільнень за згодою чи без поважних причин).	До 270 календарних днів (так само для власного бажання без поважних причин).
Максимальний розмір допомоги	Не перевищує 150 % мінімальної зарплати (на 1 січня року).	Не перевищує 150 % мінімальної зарплати (те саме обмеження).
Особливі умови (воєнний стан)	Дистанційна подача документів/виплат (включаючи ВПО); виплати припиняються, якщо безробітний перебуває за кордоном понад 30 днів.	Такі ж умови: дистанційне обслуговування; припинення виплат при >30 днях за кордоном.

Висновки: У нормальних умовах швидше отримати допомогу можна за умови наявності **поважної причини** при звільненні за власним бажанням (початок виплат з 8-го дня). Звільнення за згодою сторін не дає переваг у термінах виплат (адже за законом «за угодою» прирівняно до добровільного звільнення без причин і виплати починаються з 31-го дня). Проте під час **воєнного стану** ця різниця зводиться нанівець: незалежно від формулювання звільнення виплати призначаються з першого дня статусу, і

різниця «8 днів» проти «31 дня» вже не застосовується. Основні обмеження нині – це граничний розмір виплат (150 % мінзарплати) та скорочена тривалість (макс. 270 днів при добровільному звільненні/за згодою), а пільги – відстрочка виплат відсутня і можливість дистанційного отримання допомоги.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Помилковий Реквізит “Назва” / “Найменування” в податковій накладній

У податковій накладній замість контрагента ТОВ Паляниця зазначено Паляниця ТОВ. Чи є це помилкою? Чи втрачається право на податковий кредит?

Коротка відповідь (спойлер): Порушення порядку викладення найменування, а саме розміщення організаційно-правової форми після назви юридичної особи не є істотною помилкою, яка позбавляє права на податковий кредит в загальному випадку.

Однак, для уникнення зайвої уваги податкових органів ситуацію слід все ж фіналізувати наступним чином:

- *врегулювати питання з контрагентом через РК щодо раніше отриманих ПН;*
- *досягнути згоди з контрагентом щодо коректного зазначення найменування у майбутніх ПН;*
- *отримати індивідуальну податкову консультацію щодо конкретного випадку у минулому або;*
- *скористатись ІПК контрагента, якщо таке питання вже розглядалось у ІПК, отриманій контрагентом.*

ОБҐРУНТУВАННЯ ВІДПОВІДІ

Назва та Найменування Юридичної Особи у Господарському / Цивільному Обороті

Відповідно до ст. 90 Цивільного кодексу України (ЦК) юридична особа повинна мати найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму та назву. Тобто повне найменування включає дві обов'язкові частини: *організаційно-правову форму* (ОПФ) та *власне назву* підприємства.

Юридична особа може мати й скорочене найменування (це не обов'язково). Найменування юридичної особи вказується в її установчих документах і вноситься до єдиного державного реєстру.

Отже, Кодекс не визначає послідовності у викладі найменування, а лише вказує на складові.

Крім того, найменування юридичної особи – це ширше поняття і включає в себе назву.

Іншими словами, назва не є тотожним найменуванню поняттям.

Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб...” № 755-IV (ст. 8) встановлено, що вимоги до написання найменування визначає спеціально уповноважений орган з питань реєстрації. Наразі таким органом є Міністерство юстиції України, яке затвердило детальні правила написання

найменування.

Чинним є наказ Мін'юсту № 368/5 від 05.03.2012 (зі змінами), яким затверджено *Вимоги щодо написання найменування юридичної особи*. Ці вимоги є обов'язковими при державній реєстрації. Згідно з п. 3.1 Вимог, **назва юридичної особи береться в лапки та наводиться безпосередньо після організаційно-правової форми суб'єкта господарювання. Іншими словами, найменування повинно будуватися за схемою: *організаційно-правова форма + «назва»*. Приклад: правильним записом найменування є «ТОВ “Паляниця”», де “ТОВ” – організаційно-правова форма (приватне акціонерне товариство), а «Паляниця» – власна назва / назва.

Таким чином, офіційне **оформлення найменування** зі скороченням ОПФ після назви в установчих документах не відповідає вимогам наказу Мін'юсту.

Вимоги до Назви в Податковій Накладній

Форма податкової накладної, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України 31.12.2015 № 1307 передбачає реквізит «**Найменування...**» продавця.

Разом з тим, ст. 201 Податкового кодексу України передбачає, зокрема, вимогу зазначення повної або скороченої назви згідно статутних документах юридичної особи – продавця товарів/послуг. Іншими словами, назва підприємства в накладній має точно відповідати тій, що зафіксована в Єдиному державному реєстрі (ЄДР) та статуті. І йдеться саме про назву, а не найменування.

Далі, якщо виходити з ст. 5 Податкового кодексу України, то термін назва та найменування використовуються у значенні, встановленому іншими законами. Тобто – повертаємось до ст. 90 ЦКУ.

Це означало би, що Податковий кодекс вимагає саме зазначення у податковій накладній назви контрагента, – **найменування без організаційно правової форми.**

І вже далі Наказ №1307 розширює вимогу відносно реквізиту «Назва», наданого ст. 201 ПКУ і встановлює вимогу зазначення в податковій накладній саме «Найменування».

Отже, існує суперечність між вимогами ПКУ та Наказу № 1307. А відповідно п. 56.21 ст. 56 ПКУ платнику можна обирати поведінку, трактуючи норми податкового законодавства на свою користь.

В загальному ж розумінні та у практиці поточного застосування Наказу № 1307, організаційно-правова форма (наприклад, **ТОВ, ТОВ**) зазвичай є частиною найменування і має стояти там само, де й у статуті та ЄДР (вище ми дійшли висновку, що найменування юридичної особи у статуті має відповідати відомостям в ЄДР).

Приклад: Якщо в ЄДР компанія зареєстрована як «**ТОВ “Паляниця”**», то саме таку назву для уникнення питань з боку податкових органів слід наводити в податковій накладній. Вказання її як «**Паляниця ТОВ**» вважається відхиленням від статутного формулювання.

Роз'яснення ДПС та Індивідуальні Податкові Консультації

На жаль, ДПС на цей час прямо не висловлювалась відносно того, чи є порушення порядку викладу найменування у податковій накладній підставою для позбавлення податкового кредиту. Однак, є подібні кейси.

Так, Податкова служба України (ДПС) у своїх офіційних роз'ясненнях неодноразово наголошувала на необхідності точної відповідності назв. Зокрема, в індивідуальній консультації Офісу великих платників податків (лист ДФС від 20.06.2019 №2822/ІПК/28-10-27-01-11) зроблено однозначний висновок: якщо у податковій накладній назва покупця не відповідає формулюванню в його статутних документах, така накладна **вважається складеною з порушенням норм ПКУ**. Податківці стверджують, що це **перешкоджає ідентифікації здійсненої операції** (сторін угоди) і тому **суми ПДВ за такою накладною не можуть бути віднесені до податкового кредиту**. Аналогічну позицію висловлено й для помилки в назві продавця: невідповідність назви статутній також трактується як порушення, що позбавляє права на кредит до виправлення.

Втім, податківці розрізняють суттєві та несуттєві помилки. В пізніших консультаціях ДПС зазначалося, що **незначна помилка у назві платника ПДВ, за правильного ІПН, не заважає ідентифікувати сторони** – таку накладну можна не виправляти. Наприклад, орфографічна описка (як-от пропущена літера в слові “підприємство”) *не є критичною* – вона **не заважає ідентифікувати операцію, її сторони, суму та зміст**. ДПС прямо вказує, що така орфографічна помилка **«не може бути єдиною підставою»** для визнання накладної неправильною і відмови в податковому кредиті. Тому в ситуації, коли організаційно-правова форма стоїть після назви, а не перед нею (як у прикладі з «Паляниця ТОВ»), податкові органи формально зафіксують невідповідність статутній назві, але якщо більше жодних розбіжностей немає, це не повинно автоматично

позбавляти права на кредит.

Узагальнена позиція ДПС на поточний момент така: зареєстрована в ЄРПН податкова накладна є підставою для податкового кредиту, якщо помилки в реквізитах не заважають однозначно встановити учасників операції, її предмет і суму. В офіційному повідомленні ДПС у ЗІР зазначено, що право на кредит за накладною, складеною з порушенням (з неправильною назвою тощо), **виникає лише після виправлення помилки** шляхом складання розрахунку коригування. Однак одночасно податкова підтвердила: якщо накладна зареєстрована і **помилка не заважає ідентифікувати зміст операції, період, сторони та суму податку**, покупець має право включити суму ПДВ до кредиту. Тобто вирішальним є критерій ідентифікації. В разі помилки, податківці радять постачальнику виправити її через “нульовий” розрахунок коригування (в якому правильна назва прописується замість помилкової).

Думка Експертів

Бухгалтерські експерти загалом підтримують підхід, що **невелика невідповідність у назві** не повинна призводити до втрати податкового кредиту, адже помилка не впливає на реальність операції. Важливим ідентифікатором є індивідуальний податковий номер (ІПН) контрагента – якщо його вказано правильно, то контрагент однозначно визначений. Так, видання «Податки & бухоблік» зазначало, що виправляти описку в назві **не потрібно**, коли покупця можна визначити й за ІПН. Експерти посилаються на п.201.10 ПКУ: зареєстрована податкова накладна є достатньою підставою для податкового кредиту, якщо помилки не спотворюють

ключових даних операції.

Судова Практика щодо Невідповідності Назви

Судові рішення в спорах із податковими органами, як правило, стають на бік платників податків, якщо неточності у реквізитах не заважають встановити сторони та обставини операції. Верховний Суд у багатьох постановках підтвердив: формальні помилки в накладній *самі по собі* не є підставою для позбавлення права на податковий кредит, якщо реальність господарської операції не ставиться під сумнів і дані накладної дозволяють ідентифікувати її учасників. Наприклад, у справі №816/2034/15 (постанова КАС ВС від 10.11.2020) Суд зазначив, що спірні накладні містили всі реквізити, які **дають змогу повністю ідентифікувати сторони правовідносин та господарські операції**, і податковий орган не заперечував реальність цих операцій. Відповідно, претензії щодо оформлення документів були визнані безпідставними. Іншими словами, якщо компанія-продавець фактично існує і є платником ПДВ, операція здійснена, а помилка – лише в порядку слів назви, то **суди розцінюють це як несуттєву ваду**, що не може звести нанівець право покупця на податковий кредит.

Показово, що навіть сама податкова служба, коментуючи судову практику, погоджується: *зареєстрована податкова накладна не буде підставою для кредиту тільки якщо контролери доведуть фіктивність операції або неможливість ідентифікувати її основні параметри*. А невелика плутанина з найменуванням контрагента аж ніяк не є доказом фіктивності. Тому судова практика формує підхід, близький до доктрини «пріоритету суті над формою»: поки за накладною стоїть реальна поставка між конкретними платниками ПДВ, **податковий кредит не може бути скасований лише через неточність у назві компанії**.

Висновки

Вказування організаційно-правової форми після назви замість перед нею (як у випадку “Паляниця ТОВ” замість “ТОВ “Паляниця””) формально є помилкою заповнення реквізиту «Назва підприємства». Проте така помилка, як правило, **не є фатальною**. За умови, що всі інші обов’язкові реквізити в порядку (правильні ІПН, адреси, суми, номенклатура тощо) і **з накладної однозначно зрозуміло, хто продавець і покупець**, податковий кредит зберігається. Податкові органи рекомендують виправити неточність через розрахунок коригування, але **сама по собі вона не робить накладну недійсною**. Відповідно до податкового законодавства і роз’яснень ДПС, **такий недолік не позбавляє права на податковий кредит**, якщо не заважає ідентифікувати сторони та сутність операції.

Переставлена місцями аббревіатура (ТОВ/ТОВ) – **технічна помилка**, а не підстава для невизнання податкової накладної. Офіційні консультації ДПС та судова практика підтверджують: **податковий кредит не втрачається через невідповідність назви в накладній даним ЄДР**, якщо це не спотворює інформації про учасників та умови постачання. Таким чином, переставлення скорочення організаційно-правової форми не впливає на правомірність податкового кредиту, якщо інші реквізити дозволяють однозначно ідентифікувати сторони операції

Посилання:

Правові позиції ДПС

1. Розмір букв у назві не має значення [zir.tax.gov.ua]
2. Чи потрібно виправляти податкову накладну, у якій помилка лише в найменуванні платника [intelserv.net.ua]
3. Регіональна ІПК: якщо помилка у найменуванні заважає ідентифікувати операцію [ipk.vobu.ua]
4. Помилка у назві покупця: чи буде податковий кредит [news.dtkr.ua]
5. ІПК від 29.10.2019 р. № 1071/6/99-00-07-03-02-15/ІПК [uteka.ua]
6. Роз’яснення регіональної ГУ ДПС, – якщо помилка заважає ідентифікувати операцію, то навіть зареєстрована ПН не

дає права на податковий кредит [zr.tax.gov.ua]

Позиції фахівців, експертів

1. Помилка в назві, але решта вірно – виправляти не потрібно [i.factor.ua]

Судова практика касаційних інстанцій

1. Постанова ВС КАС, 10.07.2020 справа №816/2034/15 (помилка реквізиту адреси не призводить до втрати права на ПК);
2. Постанова ВС КАС, 10.07.2020 справа №822/1616/17 (формальні недоліки у реквізитах не призводять до втрати права на ПК);
3. Постанова ВС КАС, 19.11.2019 справа № 1570/5355/2012 (помилка у реквізитах найменування покупця не призводить до втрати права на ПК)
4. Постанова ВС КАС, 04.10.2023 справа № 822/1616/17 (помилка навіть у обов'язкових реквізитах не має безумовного наслідку втрати права на податковий кредит).

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Блогер? Сплати податки, бо потім буде дорожче

Відомій блогерці повідомлено про підозру в ухиленні від сплати 11 млн грн податків

*Детективи Територіального управління Бюро економічної безпеки у місті Києві повідомили про підозру відомій блогерці в ухиленні від сплати податків на суму понад **11 мільйонів гривень**.*

Суть справи

За даними слідства, протягом останніх п'яти років підозрювана отримувала на свої банківські рахунки кошти за рекламу товарів у соціальних мережах. Водночас ці доходи не були задекларовані у податкових деклараціях про майновий стан і доходи фізичної особи. Таким чином блогерка ухилялася від сплати податків.

Підстава для кримінального провадження

Кримінальне провадження було зареєстровано на підставі узагальненого матеріалу Держфінмоніторингу. Виявлення порушень ініціювали співробітники Головного управління розвідки Міністерства оборони України.

Кваліфікація правопорушення

Досудове розслідування триває за **ч. 3 ст. 212 Кримінального кодексу України** – ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).

Процесуальне керівництво здійснюють прокурори Київської міської прокуратури.

Рекомендації для блогерів та інфлюенсерів: як уникнути проблем із податковими органами

1. Реєструйте підприємницьку діяльність

Якщо ви регулярно отримуєте доходи від реклами, партнерських програм чи співпраці з брендами, варто зареєструватися як ФОП (3 група єдиного податку – найзручніша для інфлюенсерів). Це дозволяє легально отримувати кошти на рахунок та сплачувати мінімальні податки.

2. Подайте декларацію, навіть якщо не ФОП

Усі доходи фізичної особи – зарплата, гонорари, рекламні надходження – підлягають обов'язковому декларуванню. Краще вказати дохід у декларації та сплатити податки, ніж приховувати його.

3. Укладайте офіційні договори з партнерами

Рекламні послуги мають бути оформлені договором. Це ваш доказ легальності доходу і підстава для бухгалтерського обліку.

4. Ведіть фінансовий облік

Зберігайте підтверджуючі документи: договори, інвойси, банківські виписки. Це допоможе у випадку перевірки.

5. Консультуйтеся із податковими юристами

Перед великими проєктами чи співпрацями варто отримати консультацію, щоб правильно структурувати діяльність і мінімізувати ризики.

6. Слідкуйте за змінами у законодавстві

Податкові правила змінюються. Своєчасна адаптація дозволяє уникнути штрафів та кримінальної відповідальності.

☐ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія